

Klimavennlig kystfiske

Kartlegging av praksis og muligheter fra fiskebåten til butikken

Kurt Atle Hansen, Flakstad kommune

Bakgrunn

- Flakstad har ca 100 registrerte fiskefartøy og 150 yrkesfiskere (blad B)
- Folk bor i og rundt fiskeværerne i Flakstad
- Kystfiske er hovednæring i kommunen, markedskrav må følges opp
- Slitasje og belastninger pga tungt arbeid og røffe forhold
- Rekruttering og utvikling krever nytenking og mer kunnskap

Bakgrunn 2

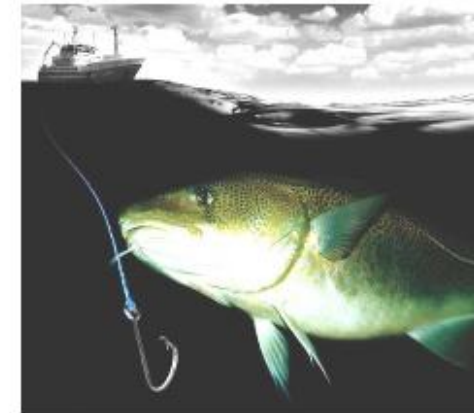
- Økende forbrukerfokus på miljø- og helseeffekter i matvarene
- Behov for dokumentasjon av kvalitet og miljøstandard
- Havfiske sertifisert av MSC
- Mangler egnet sertifisering av bærekraftig kystfiske

Prosjektrapport

Fagseminar klimasmart kystfiske

Arrangert på Ramberg i Flakstad

den 6. desember 2013

Mål i forprosjektet

Hovedmål

Kartlegge status ift energibruk
og klimagassutslipp i typisk
verdikjede for kystfiske,

og

planlegge mulige tiltak for å
styrke en økologisk
bærekraftig sjømatproduksjon
i Lofoten.

Hva skal utredes/ prosjekteres i forprosjektet?

1. Beskrivelse av typiske (mest vanlige) driftsopplegg (verdikjeder) og samhandling mellom fangst-mottak-produksjon-lagring-transport-salg-ferdigproduksjon-servering/butikk.
2. Kartlegging av typiske energibrukere og utslippspunkt i kystfiskefartøy
  - a. Fremdriftsmotor og hjelpemotor i fiskebåter
  - b. Kjøleanlegg, pumper m.v. i fartøy
  - c. Strømaggregat, oppvarming, luftrensing, varmtvann (bysse, dusj/WC)
  - d. Variasjoner ift ulike driftsopplegg (intensiv/ekstensiv, lange/korte avstander etc.)

- skal utredes

3. Kartlegging av typiske energibrukere og utslippspunkt på mottaksanlegg/ foredlingsanlegg

- a. Heisekraner, trucker, renseanlegg, pumper m.v.
- b. Produksjonslinje (nakkekutter, sløyemaskin, filetmaskin m.v.)
- c. Forskjeller som kan tilskrives ulike organisering av fiskerihavn, lokalisering og samarbeidsløsninger
- d. Positive/negative klyngeeffekter og sesongvise forhold

-skal utredes

4. Beskrivelse av lokal erfaring og mulighet for differensiert bruk/teknologi/tilpasning i

samarbeid med tilgjengelige leverandører/fagmiljø

5. Kartlegging av variasjoner i klima/energieffekt på ulike produktgrupper (tørrfisk, råfisk, filet) og ulike opplegg for logistikk (startlagring, transport, en-gros, butikk etc.)

6. Beregning av teoretisk effekt av tiltak som foreslås i hovedprosjekt (klimagassreduksjon på kort og lang sikt)

- skal utredes

7. Samle informasjon om etablert miljømerking, og kartlegge hva som må tilføres av nye

parameter for klimaregnskap, energi og bærekraft ift markedet for fisk/sjømat.

8. Kartlegge tilgjengelig dokumentasjon og eventuelle barrierer (kunnskap/holdninger) ift måling av klimaeffekt og endring av adferd for aktørene i verdikjeden.

9. Lage prosjektbeskrivelse og forankring for hovedprosjekt med avklaring av lokale/eksterne samarbeidsaktører og fagmiljø.

Prosjektorganisering

Prosjektet eies og ledes av Flakstad kommune v. næring og utvikling

Finansiert med tilskudd fra Miljødirektoratets program for klimasatsing i kommunene

Forprosjektet avsluttes juni 2018

Samarbeidspartnere for utredning/prosjektering/informasjon:

Sintef, SALT, Bellona, Elektroforeningen, Nelfo samt lokale fiskere og bedrifter.

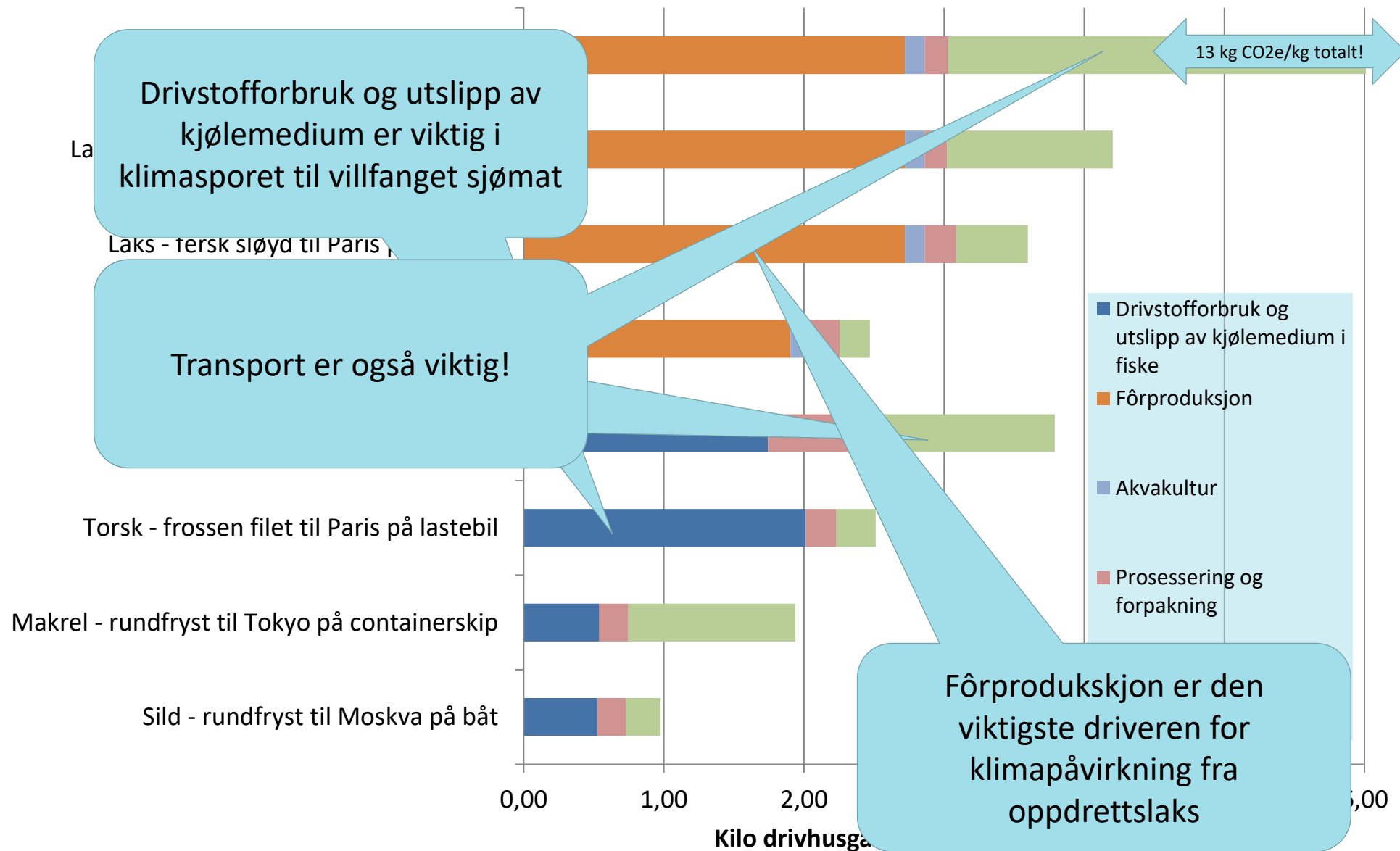
Hvorfor fokusere på klima?

- Norsk sjømat er relativt klimavennlig (lavt klimagassutslipp = lite fotavtrykk)
- Klimaregnskap = verktøy for å beregne energibruk og klimagassutslipp
- Gir markedsfordeler for sjømat fra sertifisert produksjon
- Mangler metode/system for dokumentasjon og merking

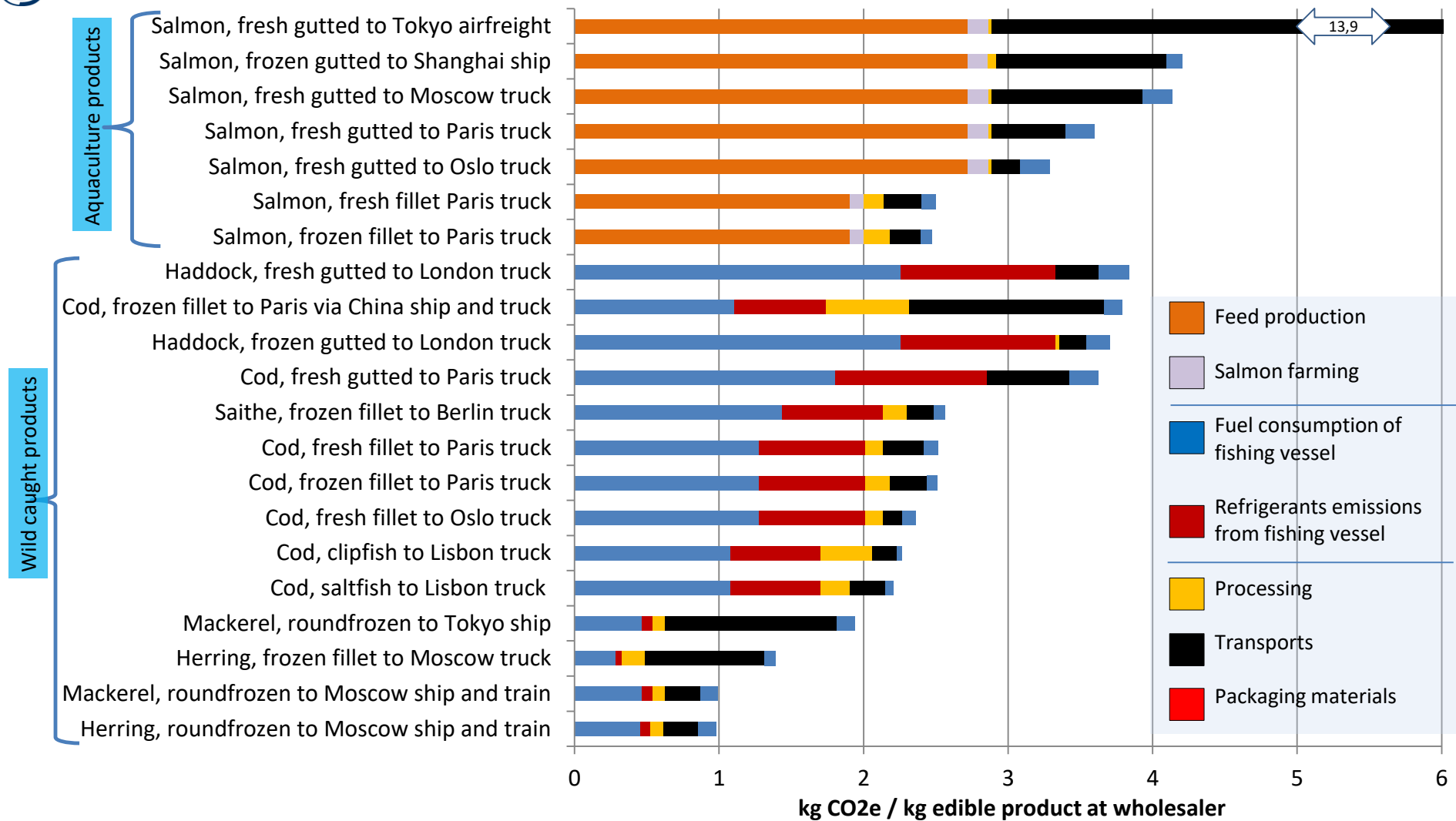
Fisk med klimaregnskap

Supermarkedkjeder i Europa, USA og Asia etterspør produktenes klimaregnskap. Her fra en fiskedisk i Bologna i Italia. Foto: Helge M. Markusson.

Akkumulert sum av drivhusgasser forårsaket av produksjonen av 1 kg spisbart produkt for ulike sjømatprodukter til ulike marked.
 "Carbon footprint and energy use of Norwegian seafood products", (Winther et. al., 2009) www.sintef.no/miljoregnskap-sjomat

Accumulated sum of GHG emissions caused by producing, processing and transport 1 kg edible product of different Norwegian seafood products to different markets. From the report "Carbon footprint and energy use of Norwegian seafood products" by SINTEF and SIK. Full report [here](#):

Drivkrefter for LCA

Myndigheter

- Sentral del av EU sin bærekraftspolitikk er å skape et grønt marked der alle produkter har dokumentert miljøfortavtrykket sinn.
- Reglene for fiskeprodukter utvikles nå

Forhandlere

- Vil promotere seg som det bærekraftige alternativet ved å kunne velge de mest miljøvennlige leverandørene

Investorer

- Krever miljøstyring med LCA perspektiv (rapportering til GHG protokollen blir en forutsetning)
- Grønne obligasjoner

Sertifiseringsordninger: ASC, KRAV.....

Spesialiserer på miljøstyring og LCA for ulike typer virksomheter. Miljøstyring og LCA er sentrale deler av bærekraftsarbeidet. Foto: S. Hovland, S. Hovland og Hovland, S. Hovland

Grønn økonomi

Våre kjøler er i alle farger - grønn, blå, rød, hvit, sort og mange fler....

BIOMENING

ERIK SKOTTORP RØED

Er ledende i Norge og arbeider ved bedrift for forskning i biomening. Han har tidligere vært leder for Røed og Skottorp AS.

Slik skaber man en grøn økonomi, som skaper nye muligheter for næringslivet. Vi vil gjerne ha en grøn økonomi, som skaper nye muligheter for næringslivet. Vi vil gjerne ha en grøn økonomi, som skaper nye muligheter for næringslivet.

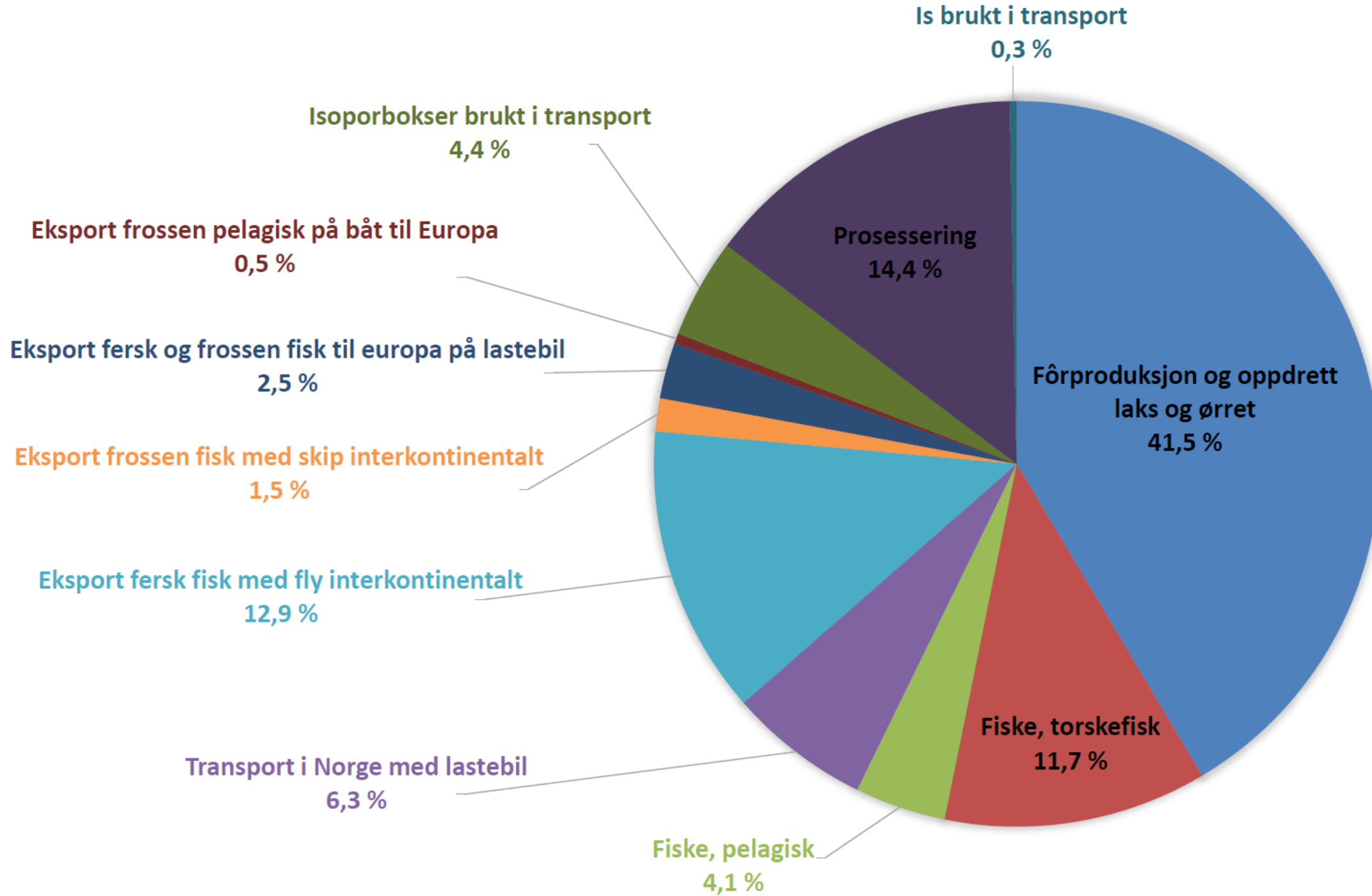
Biomarin

For Norge sjønær kan EU sitt krav om et bærekraftig miljøregnskap for alle produkter bli positivt. Det vil være et stort utfordring for mange små bedrifter og små produsenter. Det vil være et stort utfordring for mange små bedrifter og små produsenter.

Alle produkter som skal omsettes i EU skal følges av en transparent og pålitelig dokumentasjon av produktets miljøregnskap

For at større handelspartnere vil følge vil betale mer for de mest miljøvennlige produktene. Derfor vil produsenter i EU bli presset til å følge miljøregnskapet. Derfor vil produsenter i EU bli presset til å følge miljøregnskapet.

Klimaspor?

Mye tørrfisk produseres i
Flakstad,
men
mye av fisken sendes ut av
kommunen for produksjon.

Hva er det faktiske klimasporet i ulike ledd fra kystfiskebåten til butikken?

